IV

(Tiesību akti, kas pieņemti pirms 2009. gada 1. decembra saskaņā ar EK līgumu, ES līgumu un Euratom *līgumu)*

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2009. gada 9. oktobris)

par informācijas un sakaru tehnoloģiju intensīvāku izmantošanu, lai sekmētu pāreju uz energoefektīvu ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas

(2013/105/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 211. pantu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlaments un Padome 2006. gada aprīlī pieņēma Direktīvu par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem [1], ar ko izveido sistēmu pasākumiem, kas saistīti ar energotaupības potenciālu enerģijas galapatēriņa sektoros, uz kuriem neattiecas emisiju tirdzniecības sistēma (ETS).

(2) Saskaņā ar Direktīvu 2006/32/EK izveidojamie valstu energoefektivitātes rīcības plāni (VEERP) ir galvenais elements, gan plānojot valstu energoefektivitātes pasākumus nozarēs, uz kurām neattiecas ETS, gan ziņojot par šo pasākumu īstenošanu. Pirmajos VEERP vairākas ES dalībvalstis izklāstījušas, ka paredzēts pievērsties IST nozares energotaupības potenciālam [2].

(3) Komisija 2006. gada oktobrī pieņēma paziņojumu "Energoefektivitātes rīcības plāns: Potenciāla izmantošana" [3], kurā uzsvērts, ka jānotiek paradigmas pārveidei, lai mainītu sabiedrības paradumus un panāktu, ka mēs izmantojam mazāk enerģijas, vienlaikus nepazeminot dzīves līmeni.

(4) Pēc tam, 2007. gada martā, Eiropadome apstiprināja mērķi par 20 % samazināt ES energopatēriņu salīdzinājumā ar prognozēm par patēriņu 2020. gadā un mērķi līdz 2020. gadam par 20 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Eiropadome arīdzan aicināja izstrādāt ilgtspējīgu ES klimata un enerģētikas politiku, kurā ievērota sakarība starp energopatēriņu un CO_2 emisijām. Paredzams, ka, atraisot potenciālu samazināt ES energopatēriņu par 20 %, būs iespējams ievērojami ietaupīt izmaksas, turklāt tas nāks par labu videi.

(5) Komisija 2008. gada janvārī pieņēma paziņojumu "20 un 20 līdz 2020. gadam. Eiropas iespējas saistībā ar klimata pārmaiņām", kurā ierosināti tālejoši un konkrēti pasākumi, norādot, ka saskaņotie klimata pārmaiņu mērķi ir tehniski un ekonomiski iespējami un piedāvā unikālu uzņēmējdarbības iespēju tūkstošiem Eiropas uzņēmumu [4]. Priekšlikumus 2008. gada decembrī apstiprināja Eiropadomē [5] un Eiropas Parlamentā.

(6) Komisija 2008. gada maijā pieņēma paziņojumu "Energoefektivitātes paaugstināšana ar informācijas un sakaru tehnoloģijām" [6], kurā atzīts informācijas un sakaru tehnoloģiju (IST) potenciāls nodrošināt rentablus līdzekļus energoefektivitātes paaugstināšanai visā nozarē un sabiedrībā kopumā.

(7) Komisija 2008. gada jūlijā pieņēma paziņojumu par ilgtspējīga patēriņa un ražošanas un ilgtspējīgas rūpniecības politikas rīcības plānu [7] ar priekšlikumiem, kā uzlabot ražojumu ekoloģiskos raksturlielumus visā to aprites ciklā un palielināt pieprasījumu pēc ilgtspējīgākiem ražojumiem, vienlaikus rosinot ES rūpniecību izmantot izdevības, kas paveras inovācijām.

(8) Lai sekmētu minētā rīcības plāna iedzīvināšanu, Komisija, balstoties uz līdzīgām ierosmēm paziņojumā "Integrētā produktu politika – pamatojoties uz vides aprites cikla skatījumu" [8], patlaban sadarbībā ar Kopīgo pētniecības centru izstrādā rokasgrāmatu [9] par to, kā kvantificēt un analizēt produktu un procesu ietekmi uz vidi to aprites ciklā, kurā aplūkotas arī CO_2 emisijas un energoefektivitāte.

---

[1] OV L 114, 27.4.2006., 64. lpp.

[2] Kā minēts kopsavilkumā par visu 27 valstu energoefektivitātes rīcības plānu pilnīgo novērtējumu "Kopīgā ceļā uz energotaupību", SEC(2009)889 galīgā redakcija, kas sagatavots saskaņā ar Direktīvu 2006/32/EK.

[3] COM(2006) 545.

[4] COM(2008) 30.

[5] Eiropadomes 2008. gada 11. un 12. decembra secinājumi — Prezidentvalsts secinājumi, 17271/1/08 REV 1, 2009. gada 13. februāris.

[6] COM(2008) 241.

[7] COM(2008) 397.

[8] COM(2003) 302.

[9] Starptautiskā standartsistēma par aprites ciklu datiem (ILCD) — rokasgrāmata un datu tīkls http://lct.jrc.ec.europa.eu/eplca/deliverables/international-reference-life-cycle-data-system-ilcd-handbook.

(9) Komisija 2008. gada novembrī pieņēma Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu ([1]), lai panāktu straujāku ekonomiskās izaugsmes atsākšanos; plānā uzsvērts, ka neatliekami vajadzīgi ieguldījumi energoefektivitātē un tīrajās tehnoloģijās. Lai plānu īstenotu, Komisija paziņojumā "Šodienas ieguldījums rītdienas Eiropā" ([2]) ierosināja virkni pasākumu, lai finansiālo atbalstu novirzītu enerģētikai un ātrdarbīgiem platjoslas tīkliem.

(10) Kā daļu no Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna Komisija ir izveidojusi publiskā un privātā sektora partnerības, kuru mērķis ir pilnveidot "zaļās" tehnoloģijas un viedu enerģētikas infrastruktūru ēku, ražošanas un transporta jomā, proti, iniciatīvas "Energoefektīvas ēkas", "Nākotnes rūpnīcas" un "Videi nekaitīgi automobiļi".

(11) Komisija 2008. gada decembrī zaļāka transporta iniciatīvas ietvaros pieņēma Rīcības plānu inteliģento transporta sistēmu ieviešanai Eiropā un priekšlikumu direktīvai, ar ko nosaka pamatu inteliģento transporta sistēmu ieviešanai autotransporta jomā un saskarnēm ar citiem transporta veidiem ([3]). Komisija ierosināja konkrētus pasākumus, lai paātrinātu IST ieviešanu un tādējādi uzlabotu energoefektivitāti transporta sistēmās.

(12) IST ierīces un pakalpojumi rada aptuveni 8 % no ES elektroenerģijas patēriņa un aptuveni 2 % CO_2 emisiju ([4]). Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 6. jūlija Direktīvā 2005/32/EK, ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības attiecībā uz enerģiju patērējošiem ražojumiem ([5]), paredzēti ES noteikumi enerģiju patērējošu ražojumu, tostarp IST ierīču, laišanai tirgū saistībā ar to energoefektivitāti un ekoloģiskajiem raksturlielumiem visā aprites ciklā. Direktīvā paredzēta arī iespēja īstenot nozares ierosinātas brīvprātīgas iniciatīvas.

(13) Paziņojumā par informācijas un sakaru tehnoloģiju intensīvāku izmantošanu, lai sekmētu pāreju uz energoefektīvu ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas ([6]), Komisija uzsvēra, ka IST nozarē ir liels neizmantots potenciāls un ka būtu jāpievēršas sistēmiskiem uzlabojumiem pašas nozares procesos, kā ekspluatācija, ražošana, pakalpojumu sniegšana un piegādes ķēžu vadība.

(14) Sabiedriskās apspriešanas rezultāti ([7]), kas publicēti 2009. gada septembrī, apliecināja, ka patlaban dažādiem uzņēmumiem ir atšķirīgas stratēģijas, kā uzlabot energoefektivitātes un ekoloģiskos raksturlielumus. Koordinēta pieeja ļautu sekmīgāk apzināt izdevības un mērķtiecīgāk novirzīt ieguldījumus, tā dotu ekonomiskus ieguvumus nozarei kopumā, kā arī sekmētu energoefektivitātes mērķu sasniegšanu.

(15) Tāpēc ir ļoti svarīgi, lai IST nozare izvirzītu vērienīgus mērķus — uzlabot tās procesu energoefektivitātes un ekoloģiskos raksturlielumus, turklāt rezultātiem jābūt izmērāmiem un pārbaudāmiem. Mērķi regulāri jāatjaunina, tiklīdz kļūst zināmi ticamāki bāzes dati. IST nozare ir ieinteresēta izveidot forumu "IST energoefektivitātei" (ICT4EE), kas strādātu pie tā, ka tiek pieņemta un ieviesta sistēma nozares energopatēriņa un CO_2 emisiju mērīšanai, noteikti mērķi un izvērtētas sekmes.

(16) Šajā ieteikumā "IST nozare" jāsaprot kā IST ražošanas nozare, IST tirdzniecības nozare un IST pakalpojumu nozare, kā definējusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija ([8]).

(17) Lēš, ka ar IST palīdzību veikti uzlabojumi citās nozarēs līdz 2020. gadam ļautu kopējās CO_2 emisijas samazināt par aptuveni 15 % ([9]). Paredzams, ka īstermiņā IST varētu palīdzēt ievērojami kāpināt energoefektivitāti tādos sektoros kā ēkas un būvniecība, transporta loģistika un enerģijas galapatēriņš.

(18) IST nozare var radīt simulācijas, modelēšanas, analīzes, monitoringa un vizualizācijas rīkus, kas ir ārkārtīgi nepieciešami, lai ēku projektēšanā un ekspluatācijā varētu izmantot integrētas projektēšanas pieeju, kas nozīmē, ka tiek ņemti vērā daudzie faktori, kas ietekmē pieprasījumu pēc enerģijas. Tomēr ieguldījumus kavē tas, ka nozares līmenī trūkst ticamu un pārredzamu rīku, ar kuriem var kvantificēt enerģijas un izmaksu ietaupījumus laika gaitā un tiem izsekot; šos datus ideālā gadījumā varētu izmantot par pamatu projektēšanas stratēģijām un rīkiem.

(19) Transporta un loģistikas nozarē ļoti plaši izmanto IST, lai nodrošinātu un optimizētu darba operācijas, īpaši pārvadājumu un noliktavu vajadzībām. Tāpēc šīs nozares atrodas izdevīgās pozīcijās, lai rādītu priekšzīmi un uzsāktu pakalpojumu radītā energopatēriņa un CO_2 emisiju optimizāciju un pienācīgu klientu informēšanu.

([1]) COM(2008) 800, Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāns.
([2]) COM(2009) 36.
([3]) COM (2008) 886, "Rīcības plāns inteliģento transporta sistēmu ieviešanai Eiropā", un COM(2008) 887, priekšlikums direktīvai, ar ko nosaka pamatu inteliģento transporta sistēmu ieviešanai autotransporta jomā un saskarnēm ar citiem transporta veidiem.
([4]) *Bio Intelligence* ziņojums "Impacts of Information and Communication Technologies on Energy Efficiency".
([5]) OV L 191, 22.7.2005., 29. lpp.
([6]) COM (2009) 111 galīgā redakcija.
([7]) Sabiedriskā apspriešana par informācijas un sakaru tehnoloģijām, veidojot sabiedrību, kas rada zemas oglekļa emisijas, 2009. gada 30. marts – 14. jūnijs.
([8]) "OECD Guide to Measuring the Information Society", 2009. gada jūlija red., www.oecd.org/sti/measuring-infoeconomy/guide.
([9]) *Smart 2020* ziņojums "Enabling the low-carbon economy in the information age", sagatavojusi Klimata grupa organizācijas *Global eSustainability Initiative (GeSI)* vārdā.

(20) Ēku / būvniecības un transporta / loģistikas jomās jau ir apzināta nepieciešamība pēc salīdzināmām metodēm energoefektivitātes raksturlielumu un CO_2 emisiju mērīšanai un ir sākts darbs šajā virzienā. Vienotas metodes palīdzētu nodrošināt ticamus datus un tādējādi arī bāzi IST rīku izstrādei.

(21) Starpnozaru partnerības palīdzētu ātrāk izstrādāt un plaši ieviest IST risinājumus energopatēriņa un CO_2 emisiju monitoringam, pārvaldībai un mērīšanai; tas palīdzētu rast pienācīgu pamatojumu lēmumiem par energotaupību un emisiju samazināšanu.

(22) Viedā uzskaite var nodrošināt reāllaika informācijas plūsmas un pavērt iespējas jauniem vadības kontūriem, kas savukārt ļaus pilnveidot pārvaldību un energokontroli un ietekmēs galapatēriņu, jo īpaši tad, ja viedo uzskaiti kombinē ar informatīviem rēķiniem. Vairākas dalībvalstis ir ieviesušas viedo uzskaiti vai apsver iespēju noteikt juridiskus pienākumus tās ieviešanai. Ja dalībvalstis saskaņoti rīkosies, lai noteiktu funkcionalitātes specifikāciju minimumu viedajiem skaitītājiem, tas palīdzēs novērst tehniskus šķēršļus, nodrošināt sadarbspēju un ieviest inovatīvus IST rīkus enerģijas galapatēriņa pārvaldībai.

(23) Viedā uzskaite un viedie tīkli ir svarīgi instrumenti, lai maksimāli taupītu enerģiju ēkās, plaši ieviestu elektriskos transportlīdzekļus, panāktu efektīvu enerģijas piegādi un sadali un tajā integrētu atjaunojamos enerģijas avotus. Tādējādi veidosies jauni lietojumi un pakalpojumi, kas savukārt būs auglīga augsne jauniem saimnieciskās darbības sektoriem, kuros iesaistīsies dalībnieki gan no IST, gan enerģētikas nozarēm. Līdztekus izmēģinājuma projektiem un tamlīdzīgiem pasākumiem jāapsver arī tādu apstākļu radīšana, kas veicinātu jaunu tirgu rašanos.

(24) Šajā ieteikumā ar IST "dematerializāciju" jāsaprot tas, ka tiek samazināta nepieciešamība pēc materiālām iekārtām, kuras vajadzīgas elektronisko pakalpojumu sniegšanai. Dematerializācija ir sevišķi nozīmīga IST publiskā iepirkuma jomā. To var panākt, optimizējot pašreizējo materiālo resursu izmantošanu, optimizējot IST sistēmu konfigurāciju un nodrošinot, ka pašreizējo sistēmu paplašināšanu vai uzlabošanu neierobežo kādu līgumiski vai tehniski nosacījumi.

(25) Visos pārvaldes līmeņos ir vērojama gatavība iesaistīties pasākumos, kas domāti energoefektivitātes uzlabošanai un CO_2 emisiju samazināšanai; tas apstiprinājās 14. apsvērumā minētajā sabiedriskajā apspriešanā. Visā Eiropā publiskās pārvaldes iestāžu organizētajās iniciatīvās liela uzmanība pievērsta tieši IST kā līdzeklim šo mērķu sasniegšanā. Ir vajadzīga efektīva sadarbība starp dalībvalstu pārvaldes struktūrām valsts, reģionālā un vietējā līmenī, lai nodrošinātu pasākumu saskanību, izmantotu starp tiem radušos pozitīvo sinerģiju un pieredzes apmaiņas ceļā veidotu kopīgu zināšanu bāzi.

(26) Lēš, ka, plašāk izmantojot tādus līdzekļus kā tiešsaistes sabiedriskie pakalpojumi un tiešsaistes lietojumprogrammas, un modernas sadarbības metodes, līdz 2020. gadam visā pasaulē energopatēriņu varētu samazināt par vismaz 1–2 % [1]. Lai ES panāktu vēl lielākus ietaupījumus, būs nepieciešama Eiropas mēroga platjoslas infrastruktūra.

(27) Bez citu palīdzības to nevar panākt neviena organizācija vai interesentu grupa. Tikai ar daudzu organizāciju (gan no publiskā, gan privātā sektora, ieskaitot pilsētu un reģionālās partnerības) saskaņotu rīcību izdosies panākt fundamentālas pārmaiņas sabiedrībā. Turklāt Komisija vēlas veicināt paraugprakses apmaiņu IST risinājumu lietošanā, lai uzlabotu energoefektivitāti.

(28) Ja patiešām vēlamies gūt panākumus, ir jāpanāk iesaistība valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Tāpēc valsts, reģionālā un vietējā līmeņa politikas veidotājiem dalībvalstīs ir jāapliecina, ka tie ir nelokāmi apņēmušies sekmēt šajā ieteikumā izklāstīto pasākumu laicīgu īstenošanu.

AR ŠO IESAKA informācijas un sakaru tehnoloģiju nozarei

Lai iegrožotu aizvien augošās CO_2 emisijas un nostiprinātu informācijas un sakaru tehnoloģiju (IST) potenciālu kļūt par izšķirīgu un nozīmīgu spēku pārejā uz energoefektīvu ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas,

(1) apņemties pakāpeniski panākt dekarbonizāciju, kuras rezultātā gūs izmērāmus un pārbaudāmus energointensitātes un CO_2 emisiju samazinājumus visos IST iekārtu un detaļu ražošanas, transporta un pārdošanas procesos;

(2) ar nozares asociāciju starpniecību iesaistīties projektā, ko drīzumā uzsāks Eiropas Komisija un kura mērķis ir:

(a) izstrādāt sistēmu nozares energoefektivitātes un ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai, turklāt šai vajadzībai nozarei līdz 2010. gadam būs jāiesniedz bāzes dati,

(b) šīm vajadzībām līdz 2011. gadam pieņemt un ieviest vienotas metodes,

(c) līdz 2011. gadam noteikt tādus energoefektivitātes mērķus, lai ES 2020. gadam izvirzītos uzdevumus nozare ar uzviju izpildītu līdz 2015. gadam,

(d) trīs mēnešu laikā kopš šī ieteikuma pieņemšanas sagatavot ceļvedi, bet pēc tam ik gadus sagatavot ziņojumu;

[1] *Smart 2020* ziņojums "Enabling the low-carbon economy in the information age", sagatavojusi Klimata grupa organizācijas *Global eSustainability Initiative (GeSI)* vārdā.

(3) sadarboties ar Eiropas Komisiju un citām publiskās pārvaldes iestādēm un starptautiskām organizācijām, lai varētu izstrādāt audita un verifikācijas sistēmu, ar kuras palīdzību novērtē, vai un kā atsevišķiem uzņēmumiem izdosies sasniegt energointensitātes un CO_2 emisiju samazināšanas mērķus;

(4) ciešā sadarbībā ar ēku un būvniecības nozari apzināt IST risinājumus, lai uzlabotu gan jauno un esošo ēku, gan būvniecības un renovācijas metožu energoefektivitātes un ekoloģiskos raksturlielumus, un rezultātā izstrādāt kopīgu ceļvedi šo risinājumu plašai ieviešanai;

(5) ciešā sadarbībā ar ēku un būvniecības nozari pievērsties šķēršļiem, kas kavē plašāk ieviest IST modelēšanas un simulācijas rīkus un citas nozīmīgas lietojumprogrammas, kuras palīdz ievērot piemērojamo regulējumu, kas attiecas uz ēku energoefektivitāti;

(6) ciešā sadarbībā ar transporta un loģistikas nozari apzināt IST risinājumus, lai uzlabotu pakalpojumu energoefektivitātes un ekoloģiskos raksturlielumus, un rezultātā izstrādāt kopīgu ceļvedi šo risinājumu plašai ieviešanai, ievērojot pasākumus, ko veic saskaņā ar IST rīcības plānu;

(7) ciešā sadarbībā ar transporta un loģistikas nozari sagatavot sistemātisku satvaru, kas ļaus nodrošināt pilnīgus, salīdzināmus un ticamus datus par energopatēriņu un CO_2 emisijām, ko rada kravas pārvadājumi un transporta darbības un pakalpojumi, ko sniedz visiem potenciālajiem lietotājiem.

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

Lai nodrošinātu, ka IST politika ir pilnā mērā saskanīga ar valsts, reģionālā un pašvaldību līmenī piekopto pieeju pārejai uz energoefektīvu ekonomiku, kas rada zemas oglekļa emisijas,

(8) ar kompetento valsts iestāžu starpniecību

(a) vēlākais līdz 2010. gadam vienoties par vienotu funkcionalitātes specifikāciju minimumu viedajai uzskaitei, galveno uzmanību pievēršot patērētāju nodrošināšanai ar precīzāku informāciju un iespējām labāk pārvaldīt energopatēriņu;

(b) vēlākais līdz 2012. gadam izveidot saskaņotu grafiku viedās uzskaites plašai ieviešanai;

(9) pieņemt un ieviest tādu iepirkumu praksi, lai pieprasījums publiskajā sektorā stimulētu IST ražojumu un pakalpojumu dematerializāciju;

(10) visos pārvaldes līmeņos atvieglot attiecīgo IST rīku izmantošanu, lai labāk izprastu dažādu rīcībpolitiku sekas un nepieļautu to mijiedarbības izraisītus negatīvus blakusefektus;

(11) rosināt energopatēriņa modelēšanas un simulācijas izmantošanu, izglītojot un apmācot speciālistus svarīgās nozarēs, jo īpaši

(a) arhitektus, būvniekus un montētājus,

(b) energoauditorus,

(c) loģistikas un kravu vai pasažieru pārvadājumu speciālistus,

(d) sabiedrisko pakalpojumu, plānošanas un politikas veidošanas speciālistus;

(12) ar valsts, reģionālo un pašvaldību iestāžu starpniecību īstenot un vajadzības gadījumā pilnveidot stratēģijas uzticamas ātrgaitas platjoslas infrastruktūras ieviešanai, lai sekmētu enerģijas (tostarp atjaunojamās enerģijas) patēriņa, sadales un ražošanas monitoringu un pārvaldību, kā arī Kopienas mēroga sistēmu ieviešanu, kā viedā uzskaite, viedie tīkli un viedās pilsētas;

(13) papildus pienākumam, kas paredzēti 3. panta 11. punktā un I.2. pielikumā Direktīvai 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu [1], iesaistīt visas ieinteresētās aprindas viedās uzskaites un viedo tīklu plaša mēroga izmēģinājumu un demonstrējumu projektos, lai iedibinātu vienprātību par to, kas vajadzīgs, lai nākotnē rastos IST balstītas inovācijas;

(14) ar valsts, reģionālo un pašvaldību iestāžu starpniecību izmantot atvērtās digitālās platformas, lai sekmētu integrētu pieeju pilsētplānošanai un sabiedrisko pakalpoju sniegšanai un atbalstītu dalīšanos zināšanās, paraugprakses apkopošanu un viegli pieejamu informācijas krātuvju uzturēšanu;

(15) ar valsts, reģionālo un pašvaldību iestāžu starpniecību pavērt iespējas netradicionāliem sadarbības un problēmu risināšanas veidiem Kopienas līmenī, organizējot konkursus un uzaicinājumus nākt klajā ar idejām, ja iespējams, nodrošinot brīvu piekļuvi visdažādākajiem publiskajiem digitālajiem resursiem un datiem;

(16) ar valsts, reģionālo un pašvaldību iestāžu starpniecību visās sabiedrības dzīves jomās tradicionālos pārvaldes procesus aizstāt ar tiešsaistes lietojumprogrammām un pakalpojumiem, kas dod iespēju uzlabot energoefektivitāti.

[1] OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.

AR ŠO AICINA dalībvalstis

informēt Komisiju par pasākumiem, kas veikti, atsaucoties uz šo ieteikumu, 12 mēnešu laikā pēc ieteikuma publicēšanas un pēc tam reizi gadā.

Briselē, 2009. gada 9. oktobrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Viviane REDING